

Urodziny Anny

reż. Shari Sabel Strandmark, 20 min.

Temat

Dlaczego dzieci wchodzą w związki małżeńskie?

Dyskusja

Anna mieszka w Gwatemali, w Ameryce Południowej i właśnie kończy 14 lat. Choć pochodzi z bardzo ubogiej rodziny, jest duża szansa, że dostanie tort i może jakiś drobny prezent. Anna nie chodzi do szkoły dlatego, że edukacja w Gwatemali jest płatna, a jej rodziców stać na posłanie do szkoły tylko jej brata. Marzeniem Anny jest chodzić do szkoły i zostać lekarzem.

Niestety ukończenie przez Annę 14 lat wiąże się dla niej z ekstremalnymi doświadczeniami. Prezent, jaki otrzyma na swoje urodziny, będzie wyjątkowo trudny. Zostanie żoną o wiele starszego od siebie mężczyzny. Nawet dla Anny znającej panującą w swoim kraju sytuację, jest to ciężka przeprawa. Dziewczyna czuje, że jest to dla niej podróż w jedną stronę i że zostając żoną nieznanego jej mężczyzny, zamyka się dla niej droga edukacji i spełniania własnych marzeń. Co najważniejsze, to nie jest decyzja. Ana staje przed wyborem bez wyjścia, nie mając praktycznie żadnej alternatywy. Prowadzona jest do tej decyzji przez rodziców, a tych prowadzą wybory ekonomiczne i trudna sytuacja społeczno-ekonomiczna. Kluczowa dla decyzji jest presja i brak sprzymierzeńców, którzy mogliby odwrócić los Anny.

Film jest punktem wyjścia do dyskusji o prawach człowieka, możliwościach edukacji dzieci i młodzieży, jak również o narzuconych wzorcach życia obowiązujących w społecznościach o innym niż nasze podejściu do instytucji małżeństwa. Może być też wstępem do rozmowy na temat sytuacji kobiet i dziewczyn na świecie, ich roli w życiu społecznym i możliwości, jakie im oferują kultury różnych krajów. Warto przy tej okazji zadać sobie pytania o to, co musiałyby się wydarzyć, aby Anna mogła pójść do szkoły i mieć wpływ na swoją przyszłość? Czy chodzi tylko o zamożność jej rodziny, czy też o cały system społecznych przekonań? Czy państwo, w jakim żyje, przestrzega praw człowieka? Film stawia również pytania o system wywierania społecznej presji, który dotyka w przypadku „Urodzin Anny” każdego z bohaterów. Wszyscy podlegają tej presji, poprzez narzucone im wcześniej role społeczne.

Pytania

Jakie marzenia ma Anna? Jaka jest sytuacja ekonomiczna w domu Anny? Co musiałyby się wydarzyć, aby Anna mogła zostać lekarzem? Dlaczego rodzice Anny podejmują decyzję o wydaniu Anny za mąż, gdy skończy 14 lat? Co sądzicie o tym, że 14 letnia dziewczyna wychodzi za mąż i ma wkrótce rodzić dzieci? Dlaczego brat Anny nie reaguje na zaistniałą sytuację? Jak moglibyście opisać społeczeństwo, w którym żyje Anna? Co moglibyście powiedzieć każdemu z bohaterów filmu? Jak my możemy pomóc Annie i jej rodzinie?

Bibliografia

Ćwiczenia oparte są na publikacji:

N. Flowers Kompasik. *Edukacja na rzecz praw człowieka pracy z dziećmi*, redakcja polskiej edycji Katarzyna Koszewska, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie oraz Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży SZANSA w Głogowie, 2009

Ćwiczenie 1 (20-25 min.)

Materiały: arkusze papieru (najlepiej A3, ale mogą być też A4) dla każdego z uczestników, materiały do malowania (kredki, farby, ołówki, kolorowe papiery, włóczki, fragmenty używanych tkanin itp.), kleje, masę mocującą lub magnesy do przymocowania arkuszy do ściany lub tablicy.

Poproś uczniów, aby zastanowili się nad marzeniami Anny. Jakie są jej marzenia i plany względem tego, co chciałaby robić? Poproś, aby spróbowali historię Anny narysować, namalować lub wykleić (technika dowolna). Można być w formie jednego rysunku lub w formie komiksowej.

Gotowe rysunki uczniowie przymocujcie do ściany lub tablicy. Następnie poproś uczniów o omówienie rysunków, zadając pytania o to, na co uczniowie zwrócili uwagę:

- Co znajduje się na rysunkach?
- Jakie marzenia ma Anna?
- Co podoba wam się w tych rysunkach?
- Jaki świat przedstawiają te rysunki?

Ćwiczenie 2 (20-30 min.)

Materiały: wydruki następujących tekstów:

- POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA (przyjęta i proklamowana rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 217 A (III) z dnia 10 grudnia 1948 r.)
- KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z dnia 23 grudnia 1991 r.)

Powiedz, że przed zadaniem uczniowie powinni zapoznać się z ważnymi dokumentami. Podziel uczniów na 4 grupy i rozdaj każdej grupie fragmenty wymienionych wyżej materiałów. Mogą również odszukać je samodzielnie w Internecie.

- Pierwsza grupa – Konwencja o Prawach Dziecka: strony 1-5
- Druga grupa – Konwencja o Prawach Dziecka: strony 6-10
- Trzecia grupa – Konwencja o Prawach Dziecka: strony 11-15
- Czwarta grupa – Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

Poproś o zapoznanie się z materiałem i zastanowienie się, jak te dokumenty, które przeczytali, mają się do sytuacji, w której znajduje się Anna. Czy Anna ma szansę na spełnienie swoich marzeń?

Pytania do dyskusji:

- Czy w świecie, w jakim żyje Anna, są przestrzegane prawa człowieka? Jakie znacie prawa człowieka?
- Czy Anna w swoim świecie może decydować o sobie? Dlaczego nie? Dlaczego tak?
- Czy ludziom takim jak Anna powinny przysługiwać takie same prawa, jak innym na świecie? Jak można doprowadzić do takiej sytuacji? Co wy byście zrobili?
- Jakie prawa człowieka są łamane w tym filmie, jak sądzicie – dlaczego?
- Czy świat, w jakim żyje Anna, jest sprawiedliwy? Co to znaczy?
- Co możecie zrobić dla Anny, znając prawa, jakie jej i innym ludziom przysługują?
- Czy według was Prawa Człowieka i Konwencja Praw Dziecka są przestrzegane w świecie, w którym żyjecie tu i teraz?

Na koniec poproś uczniów o podsumowanie ćwiczeń, pytając czy były interesujące, czego nowego się dowiedzieli, czy uważają, że wykorzystają wiedzę zdobytą dzisiaj w kontaktach z innymi?